

Foreningen MAPI
Laila Bertelsen

Anbringelser i Grønland 2024

STATUS PÅ ENKELTSAGERNE HOS MAPI

INDHOLDSFORTEGNELSE

STATUS PÅ ENKELTSAGERNE HOS MAPI.....	1
Forord.....	3
Indledning.....	4
Introduktion.....	5
Anbringelsessager i Grønland og Udfordringerne.....	5
Anbringelser i tal.....	6
Manglende retssikkerhed.....	7
Børn på resocialisering.....	9
Samværsret.....	11
Magtanvendelser.....	12
Hjemgivelse.....	12
Unge mellem 18-23 årige.....	13
Departementets/Kommunernes manglende informationer.....	14
Børn med diagnoser kontra anbringelse.....	15
Supervision og Tilsynsenheden, herunder ulovlige anbringelser.....	17
Socialbolig og anbringelse af længerevarende syge børn.....	19
Manglende Tværsektorielle Samarbejde er yderst afgørende for sagerne mellem sektorerne.....	19
Retten til beskyttelse lige med nul.....	20
Advokater i socialret i Grønland.....	23
Grønlandsk-Dansk Samarbejdsaftale 2019-2023.....	25

Forord

Som forening står vi over for afslutningen af vores arbejde, men vi føler det som vores pligt at fremhæve vigtige prioriteringer i den tid, vi har tilbage. Vores fokus er i den kommende periode rettet mod udarbejdelsen af en omfattende rapport til Advokatrådet, som vil omfatte dataindsamling omkring de mange sager, hvor der har været brud på borgernes rettigheder.

MAPI vil gerne takke alle de personer, der har bidraget med deres beretninger om oplevelser med at søge hjælp, vejledning, rådgivning og bisidning fra den kommunale socialforvaltning i forbindelse med udsatte livssituationer. Vi sætter stor pris på de sagsbehandlere, der har delt deres erfaringer og faglige indsigt, samt de eksperter og praktikere, der har bidraget med værdifuld baggrundsviden og sparring. Deres input er uvurderligt i vores arbejde og hjælper os med at forbedre støtten til dem, der har brug for det. Tak for jeres engagement og dedikation.

Endeligt vil MAPI takke børneretslige advokatfirmaer: Stage Advokater, TTA Advokater, Tvangsfjernelses-advokater hos Judan Advokater, Tvangsfjernelse Advokater.dk, Advokatfirmaet Horn, Foreningen Rift samt juridiske rådgivere fra Stenbroens Jurister.

Indledning

Foreningen MAPI arbejder for at støtte sårbare grupper, især sygdomsramte børn i Grønland og dem, der er berørt af anbringelsessager. Vores engagement har afsløret et bredt spektrum af udfordringer, som borgere møder i deres interaktion med sundhedsvæsenet og kommunale systemer. Mange borgere er ikke opmærksomme på deres rettigheder og mangler information om klageprocedurer, hvilket fører til en følelse af retssikkerhed svigt.

Vi observerer også sagsbehandlingsfejl, diskrimination og nedværdigelse i mødet med offentlige myndigheder. Derfor har MAPI aktivt arbejdet på at give borgerne de nødvendige værktøjer og viden til at navigere i systemet og sikre deres rettigheder. Vi hjælper borgerne med at skrive klager og sikrer, at alle stemmer bliver hørt.

Vi laver underretninger til kommunerne og samarbejder med lokale myndigheder i sager om blufærdighedskrænkelser og manglende sundhedsbehandling, som har ført til alt for mange dødsfald. Desuden skaber vi forbindelser til advokater, der kan bistå borgerne med juridiske spørgsmål.

Vi kontakter departementerne og Naalakkersuisut, når vi identificerer mønstre af mangelfulde handlinger, hvilket hjælper os med at adressere problemerne effektivt. Vores dialoger med beslutningstagere inkluderer også løsningsforslag for at fremme positive initiativer.

Vi påpeger også de mangler i retssikkerheden, som Grønland har oplevet over tid, og informerer medlemmerne af Inatsisartut for at sikre, at der tages skridt hen imod forbedringer. Vores samarbejde med andre organisationer i Grønland er med til at skabe en bedre forståelse af udfordringerne og arbejder mod at forbedre livskvaliteten for alle borgere. Vi ønsker at adressere de problematiske områder relateret til Naalakkersuisut. Vi er også stærkt uenige i det eksisterende samarbejde mellem Grønland og Danmark inden for børneområdet, der implementerer de danske arbejdsmetoder ind i landet samt diskrimination og nedværdigelse mod grønlandske børnefamilier foregår i Grønland, som det foregår i Danmark. Vi mener, Departementerne overser de kompetente grønlandske fagfolk, som har erfaringer med innovationsarbejdet.

Vi har opfordret Parlamentet til at tage disse bekymringer alvorligt og arbejde for, at alle borgere i Grønland får deres rettigheder respekteret og beskyttet. Det er afgørende at udnytte de ressourcer og den ekspertise, der findes i borgernes eget samfund.

Introduktion

Anbringelsessager i Grønland og Udfordringerne

I Grønland er anbringelsessager en kompleks og udfordrende problematik, som berører mange familier og børn. Gennem vores gennemgang af sagsakterne i MAPI er vi blevet opmærksomme på en række forskellige meninger og antagelser, som ofte ikke er baseret på faktiske beviser. Det er bekymrende at observere, hvordan personlige oplysninger om forældrene, der ofte viser sig at være urigtige, ikke berigtiges, selv når myndighederne er blevet bekendt med de manglende eller falske oplysninger, der ligger til grund for sagerne. I vurderingen af forældreevner og psykologiske aspekter ser vi, at socialrådgivere og rådgivende assistenter ofte overskrider deres kompetencer og ekspertise. Når forældre henvender sig til Socialforvaltningen for at få hjælp til deres børn, der har udfordringer, bliver sagerne ofte ikke kategoriseret som handicaprelaterede, men i stedet genstand for socialfaglige undersøgelser. Disse undersøgelser kan resultere i akutte anbringelser, hvilket kan have langvarige konsekvenser for barnet og familien.

Børnefamilier, der flere gange henvender sig til forvaltningsmyndighederne på grund af deres børns dårlige trivsel – uanset om det skyldes psykosociale udfordringer eller sociale adfærdsproblemer – oplever ofte lange ventetider på nødvendige undersøgelser. I nogle tilfælde fører myndighedernes manglende indsigt og indsats til tvangsfjernelse af børn, hvilket kan forværre den allerede skrøbelige situation. Det manglende tværsektorielle samarbejde forhindrer en effektiv og helhedsorienteret tilgang til barnets udvikling og trivsel. Tidlig indsats og opsporing¹ er afgørende for at afhjælpe de daglige kampe, som familier med børn står over for, og for at forhindre behovet for anbringelser. Uden et velfungerende samarbejde mellem sektorerne risikerer barnet at miste muligheden for at leve et selvstændigt liv med uddannelse og fast beskæftigelse. I de mest tragiske tilfælde kan børn og unge føle sig presset til at overveje selvmord som en løsning på deres lidelser. Der er desuden rapporteret tilfælde af krænkelse af rettighederne for børn i anbringelse, hvor sagsbehandlere beskriver dem i negative termer, såsom "at indbyggerne i denne bygd

---

¹ [Håndbog om tidlig indsats](#)

---

er fordrukne"². Børn anbringes ofte akut under formodninger om svært omsorgssvigt, baseret på antagelser om forældrenes misbrug af alkohol og narkotika. Selvom negative testresultater fra forældrene kan blive præsenteret, opretholdes anbringelserne ofte, da myndighederne og anbringelsesstederne fastholder deres mistanke om alvorlige kriminelle handlinger mod børn uden forudgående medicinsk undersøgelse som bevismateriale.

Denne introduktion belyser nogle af de centrale problemstillinger, der præger anbringelsessager i Grønland, og som kræver en grundlæggende gennemgang og reform af systemet, så der kan skabes bedre vilkår for børn og familier.

Anbringelser i tal

I 2023 var der 13.658 børn og unge mellem 0 og 17 år, hvoraf 827 var anbragt uden for hjemmet, svarende til seks procent. Dog med forbehold til, at tallet er højere, i det Departementet for Børn og Unge har problemer med at indsamle data om kommunens projekt anbringelser³. Ifølge lovgivningen er det afgørende, at alle anbringelsessager rapporteres inden for 8 dage for at sikre⁴, at der er tilstrækkelig overvågning og støtte til de anbragte børn. Manglen på registrering kan føre til, at børn ikke får den nødvendige hjælp og beskyttelse, som de har krav på.

Tallet på anbragte børn har været stigende. Der er stigning med minimum på 1,5 % af anbringelser af børn. Dette sker efter implementeringen af Grønlandsk-Dansk samarbejdsaftale 2020-2023⁵, hvormed godkendelser af flere døgninstitutioner følger trop. Man anbringer børn i Grønland mindst 6 gange så meget.

Desuden er det alarmerende, at der findes ikke-godkendte anbringelsessteder, der stadig modtager anbragte børn, på trods af klare påbud fra Socialstyrelsen. Dette kan have

---

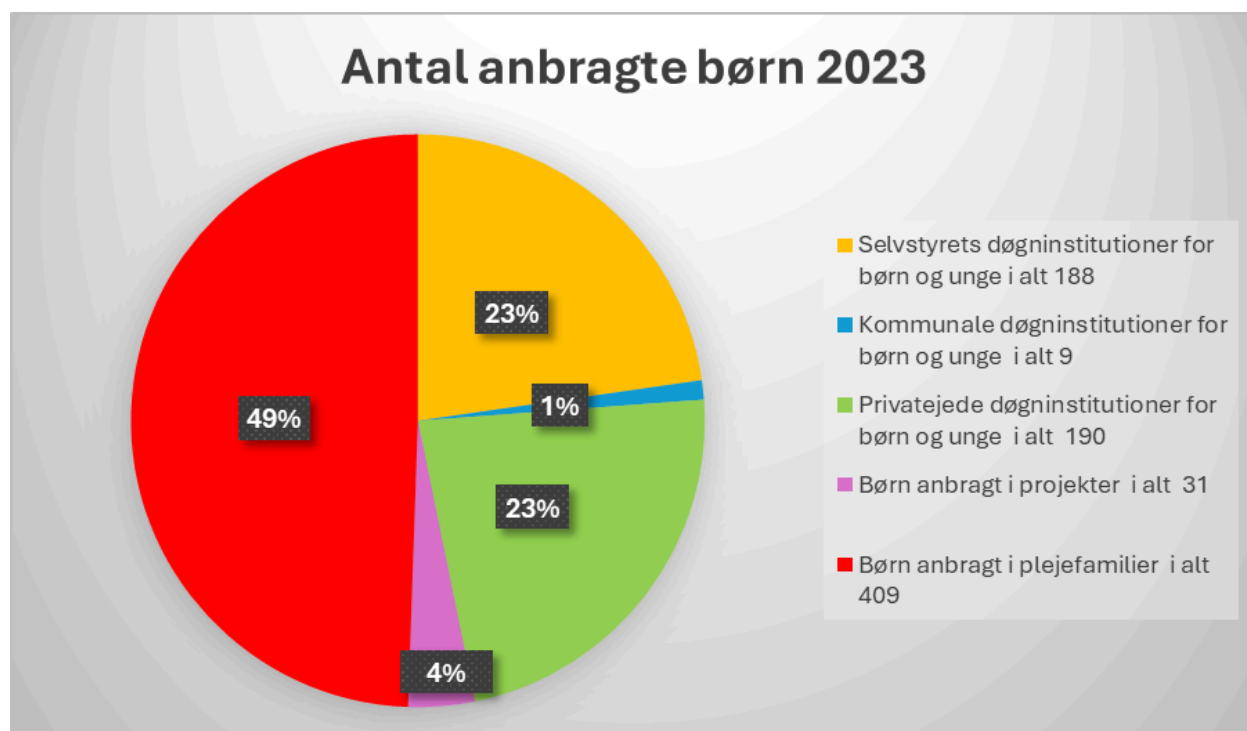
² [2024-2 Yderst uheldigt sprogbrug i Kommune Kujalleqs afgørelse til borger. Udtalelse af 30. oktober 2024](#)

³ Bilag 1. Svar fra DFBU antal anbragte børn.pdf

⁴ [L 20 2017](#) kap.9, §29, stk.2

⁵ Bilag 2. DA Grønlandsk-dansk tværgående arbejde for en styrket indsats B & U Afsluttende rapport.pdf

alvorlige konsekvenser for børnenes trivsel og sikkerhed. Det er vigtigt, at der tages skridt til at forbedre systemet, så alle anbringelser foregår i overensstemmelse med lovgivningen, og at der er effektive tilsynsforanstaltninger på plads for at beskytte de mest sårbare børn i samfundet.

Manglende retssikkerhed

Manglende retssikkerhed udgør en større fare for børnenes trivsel og omsorg. Når et barn tvangsanbringes, tilbydes der ikke advokatbistand til barnet eller forældrene. Det betyder, at de selv skal sætte sig ind i deres rettigheder ifølge nationale love, som børne støtteleven, forvaltningsretten og den Europæiske menneskerettighedskonvention. Borgeren skal derfor navigere i et komplekst klagesystem for at sikre, at deres rettigheder ikke krænkes. Naalakkersuisoq For Børn og Unge har ligeledes besvaret den manglende beskikket

---

advokatbistand med, at børn og forældre ikke har behov for en beskikket advokat bistand, idet advokater kun alligevel arbejder alene for erstatningssager⁶.

En grønlandsk borger har ret til at anke en afgørelse fra det Sociale Ankenævn til Retten i Grønland inden for 4 uger, hvis borgeren ikke har fået medhold. Hvis borgeren ikke har økonomiske midler til at finansiere en retssag, kan der ansøges om fri proces hos Rigsombudsmanden. Disse informationer har det fleste ikke kendskab til og får ikke dem oplyst, ofte på grund af manglende afgørelsesbreve samt klagevejledning fra kommunerne. Dermed går ofte sagen tabt og anbringelsen af barnet fastholdes.

Muligheden for indbringelse af klagen til Europæiske Menneskerettighedsdomstol er noget, som berørte borgere ikke har kendskab til. Den begrænsede praksis inden for området indikerer, at borgere har et stort behov for advokat- og juridisk bistand. Adgangen til domstolene synes at være for besværlig, især når det drejer sig om så alvorlige sager som adskillelse af familier. Dette problem forstærkes af de nævnte sagsbehandlingsfejl fra kommunerne med manglende indstillingsnotater, parthøringer, handleplaner, statusrapporter, berigtigelser af sagsmaterialer, samværsafgørelser samt de bekymrende offentliggørelse fra Inatsisartuts Ombudsmand. Naalakkersuisuts egen handlingsplan om "Færre anbringelser, mere forebyggelse" har til formål at sikre, at børn kun anbringes, når kommunerne har det nødvendige grundlag for det. Det er vigtigt, at borgerne, herunder børn, får mulighed for en domstolsprøvelse, og at der sikres, at kommunerne udfører deres opgaver korrekt i overensstemmelse med gældende ret og følger de fastsatte praksisser på området.

---

⁶ Bilag 3. Svar til MAPI om advokater.pdf

Børn på resocialisering

FN's Børnekonvention indeholder specifikke bestemmelser om frihedsberøvelse af børn. Ifølge disse bestemmelser må intet barn vilkårligt berøves friheden, og anholdelse, tilbageholdelse eller fængsling af et barn må kun bruges som en sidste udvej og for det kortest mulige passende tidsrum.¹⁰² Et barn skal holdes adskilt fra voksne frihedsberøvede, medmindre en sådan adskillelse ikke tjener barnets tarv, og barnet skal normalt have ret til at opretholde kontakt med sin familie gennem brevveksling og besøg. Barnet skal have ret til juridisk og anden passende bistand og til, at en afgørelse af sin sag, ligesom barnets resocialisering skal fremmes”

Resocialisering af børn er blevet kraftigt anbefalet af Institut for Menneskerettigheder i 2019 ”Status i Grønland”⁷ efter at MIO har udarbejdet en rejserapport om anbragte børn. Rapporten bygger på en rejse, hvor de besøgte over 40 byer og landsbyer og interviewede anbragte børn på deres opholdssteder. I de seneste to år har vi i vores arbejde mødt frustrerede forældre til anbragte børn, der oplever, at deres mindreårige børn på døgninstitutioner sendes til resocialisering i afsides områder eller små bygder, hvis de gentagne gange har været involveret i hærværk sammen med andre anbragte børn. Disse børn straffes ved at få frataget deres personlige ejendele og muligheden for at opretholde familiekontakt i flere måneder. De mister også retten til skolegang samt muligheden for at deltage i fritidsaktiviteter og opbygge sociale relationer. Kommunikation med forældrene foregår sjældent via Iridium, en satellittelefon, og i de fleste tilfælde kun hver anden måned. Børnene transporteres ofte til disse afsides steder med en eller to ansatte.

Der har tidligere været alvorlige uheld under resocialiseringen af to børn, hvor det ene barn omkom som følge af en eksplosion i en hytte, hvor to gasflasker var placeret ved siden af en oliefyr tank. Det overlevende barn, som led af 79% forbrændinger, måtte gennemgå 10 måneders medicinsk behandling både på Rigshospitalet i Danmark og ved Dronning Ingrid's Hospitalet i alt i 9 måneder.⁸ Det viser sig, at der kun var én voksen ansat til at tage

---

⁷ Bilag 4. [Børn og unge - status i Grønland 2019 | Institut for Menneskerettigheder / imr_status_bu_dk.pdf](#)

⁸ [14-årig pige er blevet evakueret til Danmark | KNR - Innuttaasunik kiffartuussineq / Grønlands public service](#)

---

sig af børnenes trivsel og omsorg, efter at en ufaglært forstander tog beslutningen om at sende børnene til resocialisering i isolerede områder. Det overlevende barn har fået afslag på erstatning for sine personskader fra det offentlige, men er senere blevet hjemgivet efter udskrivelse fra hospitalet. Moren fik afslag til alle former for økonomiske støtte og var ikke blevet henvist til handicapområdet, hvor hun var berettiget til at blive ansat som handicapstøtte til eget barn i hjemmet.

Ekspllosion ved Sisimiut: Overlevende overflyttet til DIH

En pige, der overlevede eksplosionen i en hytte vest for Sarfanguit i sommer, har været igennem flere større indgreb på Rigshospitalet, men er nu overflyttet til DIH i Nuuk.

Kilde: [Ekspllosion ved Sisimiut: Overlevende overflyttet til DIH](#) Sermitsiaq 16.11.2020

Seksuelle forbrydelser mod anbragte børn

“I de gennemgåede sager er i alt 37 anmeldt af personer, der har en professionel relation til forurettede. For at få belyst hvilke faggrupper der typisk anmelder et seksuelt overgreb mod et barn eller en ung, er anmeldelser foretaget af fagpersoner blevet inddelt i følgende kategorier: 'Socialforvaltningen', 'Sundhedsvæsenet', 'Skolevæsenet' 14, 'Døgninginstitutioner' og 'Grønlands Politi'.⁹

---

⁹ Bilag 5. Barrierer for anmeldelser GL POLITI.pdf

Under andre forholdene under resocialiseringer, er der sket seksuelle forbrydelser mod anbragte børn af nogle ansatte, hvor socialarbejderne bliver sejlet til landsbyen i flere dage for at varetage omsorgen af børnene, mens politiets efterforskning har været i gang. Disse børn har ikke ret til en juridisk bistand, trods det er blevet stærkt anbefalet i 2019. Når anbragte børn har været udsat for seksuelle forbrydelser, har de ikke ret til en beskikket advokatbistand til både strafudmåling og erstatningsstørrelse. Erstatningsstørrelsen afgøres af Politiets Anklagemyndighed. Hermed er det kun den gerningsmand, der har ret til en beskikket forsvarsadvokat, hvormed den forurettede ikke har ret til en beskikket advokatbistand.

Samværsret

Det er vigtigt at forbedre beslutningsprocesserne omkring samvær i anbringelsessager. Ifølge lovgivningen er der krav om to årlige samvær med barnets netværk, men disse møder bliver ofte aflyst som en form for straf, hvis barnet, sammen med andre anbragte børn, har begået hærværk eller tyveri. Denne praksis udgør en klar krænkelse af børns menneskerettigheder og deres ret til familieliv, hvilket udføres af de myndigheder, der har ansvaret for deres velfærd. Som følge heraf kan nogle børn ende med ikke at se deres forældre i op til to år eller længere, hvilket kan føre til, at de glemmer deres relationer til nære familiemedlemmer og mister deres identitetsfølelse. En tidligere og hyppigere kontakt med forældre eller barnets netværk kan i mange tilfælde have en betydelig positiv indflydelse på deres trivsel og relationer.

Lovgivningen om samvær med nære pårørende bør revideres for at tage mere hensyn til barnets tarv. De nuværende krav om kun to årlige samvær kan medføre, at små børn glemmer deres ophav, forældre og familie, hvilket underminerer deres identitet. Dette kan resultere i, at børnene udvikler en identitetsfølelse som "institutionsbørn" med skiftende omsorgspersoner, hvilket ofte fører til tilknytningsforstyrrelser.

Der er faktisk små børn, der er anbragt på en privat daginstitution, og som bliver taget til Danmark for at modtage spædbarnsterapi. Disse børn tilbringer også juleferien i Danmark år efter år, hvilket resulterer i, at de bliver adskilt fra deres grønlandske traditioner.

Forældrene til disse børn har mulighed for at ansøge om to årlige besøgsrejser, men de oplever ofte at få afslag på ansøgninger om at tilbringe julen sammen med deres barn. Enkelte har ikke set og mødt deres børn i mere end to år. Dette strider imod børnekonventionen, da det er vigtigt for barnet at bevare sin kulturelle identitet og retten til at opretholde familielivet.

Magtanvendelser

Det er bekymrende at se, at flere anbringelsessteder ikke lever op til kravene for anvendelse af magt. Utilstrækkelig supervision fra ledelsens side har alvorlige konsekvenser for både de unge, der bor der, og det personale, der arbejder der. Flere døgninstitutioner har ikke haft erfaring med, hvornår og hvordan magtanvendelse skal benyttes.¹⁰ Det er vigtigt, at der er klare retningslinjer og træning for, hvordan magt skal anvendes, samt at ledelsen sørger for at overvåge og evaluere praksis for at sikre, at den sker i overensstemmelse med gældende love og etiske standarder. Forstanderen og ledelsen skal sørge for, at medarbejderne får grundig træning i de rette metoder til at håndtere konflikter og anvende magt, når det er nødvendigt. Der bør være klare retningslinjer for brug af magtanvendelse, så alle medarbejdere ved, hvad der forventes af dem og manglende ledelses overvågning overvåge og evaluering, hvordan magt anvendes i praksis og sikre, at der er mekanismer til at rapportere og håndtere eventuelle overtrædelser. Børn der får fysiske skader efter benyttelse af magtanvendelser eller unødvendige magtanvendelser, som sker ofte og tit, kender ikke til deres rettigheder om at kunne anmelde disse til politiet.

Hjemgivelse

Forældremyndighedsindehavernes muligheder for at håndtere anmodninger om hjemsendelse er også betydeligt begrænsede, især i sager hvor anbringelse er sket uden eller med samtykke. Den manglende støtte fra forvaltningsmyndighederne skaber

---

¹⁰ [71 Almdel Bilag 47 Svarbrev for Prinsesse Margrethes Børnehjempdf](#)

---

usikkerhed for både forældre og børn, der kan have falske forhåbninger om hjemgivelse. Det er derfor afgørende, at forældre får en skriftlig begrundelse, når deres anmodning om hjemgivelse afvises, samt klare oplysninger om klagemulighederne. Selvom dette burde være standard praksis, er det essentielt at holde kommunerne ansvarlige for effektiv kommunikation og hurtig behandling af hjemsendelsesanmodninger. MAPI fungerer ofte som bisidder via Teams.

Etableringen af en åben dialog mellem forældre og myndigheder kan forhindre mange mislykkede hjemgivelsesanmodninger. Denne tilgang vil i sidste ende føre til bedre forløb for barnet. Omvendt kan bureaukratisk afvisning af anmodninger intensivere konflikter mellem forældre og myndigheder, hvilket gør det nødvendigt at forebygge sådanne situationer. Derudover vil det være en fordel at give forældrene mere information samt adgang til Det Sociale Ankenævn for afgørelser om samvær i anbringelsessager.

Unge mellem 18-23 årige

Unge i alderen 18-23 år, som har haft behov for støtte efter flere års anbringelse, får ofte ikke tilbudt efterværn eller andre behandlingsmuligheder, der tager højde for deres specifikke behov. Mange af disse unge deler deres oplevelser på sociale medier og fortæller, at de desværre føler sig tvunget til at begå kriminalitet for at få tag over hovedet og mad i detentionen. To brødre, der har været anbragt i systemet siden barndommen, står nu i en situation, hvor de ikke kan komme i detention og derfor må fryse i minusgrader, samtidig med at de har fået afslag på økonomisk hjælp til at klare deres overlevelse.

Desuden, henvendelser fra unge under 18 år, beretter om, at de er blevet hjemgivet på grund af manglende alternative muligheder, på trods af at de har været i pleje i mange år. Disse sårbare personer trækkes ind i kriminelle miljøer og engagerer sig i ulovlige aktiviteter. I samarbejde med disse unge udarbejder vi underretninger til kommunerne. Det er dog nedslående at se, at på trods af Børnestøttelovens bestemmelse, der tillader forsørgelse indtil det fyldte 23. år, undlader kommunerne ofte at yde tilstrækkelige støtteforanstaltninger. Børn lider fortsat af omsorgssvigt, selv når de anbringes og i nogle

---

tilfælde ude fra forkerte grundlag. Desværre opstår der tilfælde, hvor det enkelte barn har været udsat for seksuelle overgreb uden for deres hjem, men alligevel anbringes på grund af fraværet af psykologisk/ psykoterapeutisk behandlingstilbud i deres hjemby. På trods af, at psykologer fremhæver muligheden for at gennemføre behandlingen inden for rammerne af barnets eget fællesskab eller i familiehuse, så hjemgives barnet ikke. Forældrene skal selv finde ud af indgive klager til kommunerne og de lokale myndigheder gennem flere år på manglende informationer om klagemuligheder.

Der er flere unge over 18 år, der bliver opsagt/hjemgivet, når de når 18 år. Mange tilbydes ikke efterværn og kender ikke til at kunne stå på egne ben. Der er flere henvendelser, hvor disse unge har været nødsaget til at begå kriminalitet i ønske om at få tag over hovedet og for at få noget at spise, i det de er hjemløse efter kommunerne, hjemgiver dem ingenting. De fleste af disse unge får afslag til at overnatte i detention på grund af deres historik. Lovgivningen foreskriver, at unge over 18 år, der har behov for særlig støtte, skal støttes af kommunerne indtil de fylder 23 år. Mange af disse unge har ingen kontaktperson eller en mentor, der kan guide dem i systemet. De er overladt til sig selv, medmindre kommunale ansatte er tæt med dem og skaffer dem ungdomsboliger, trods de ikke er deres klienter.

Efterværn til unge i alderen 18 år til og med 23 år

§ 42. Kommunalbestyrelsen skal træffe afgørelse om, hvorvidt der skal tilbydes efterværn til unge i alderen 18 år til og med 23 år, som på det tidspunkt hvor de fylder 18 år, modtager en støtteforanstaltning efter kapitel 7-9.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen skal tilbyde efterværn, hvis det må anses for at være af væsentlig betydning for den unges trivsel, helbred og udvikling.

Stk. 3. Kommunalbestyrelsen kan træffe afgørelse om, at efterværn kan tilbydes, eller kan tilbydes genetableret, til unge i alderen 18 år til og med 23 år, hvis:

- 1) den unge fortryder tidligere at have afvist tilbudt efterværn, og behovet fortsat er til stede,
- 2) den unges situation ændrer sig, så der senere opstår et behov for efterværn, eller
- 3) efterværn er ophørt, jf. § 40, og behovet herfor opstår igen.

Stk. 4. Efterværn kan bestå af:

- 1) en støtte- og kontaktperson efter § 22,
- 2) de i kapitel 7-9 nævnte støtteforanstaltninger, eller
- 3) andre former for relevant støtte efter denne Inatsisartutlov, der har til formål at bidrage til en god overgang til en selvstændig tilværelse for den unge.

Stk. 5. Hvis den unge har været anbragt uden for hjemmet efter §§ 27 eller 28, kan efterværn også bestå i fortsat døgnophold på det hidtidige eller et andet mere egnet anbringelsessted.

Departementets/Kommunernes manglende informationer

I henhold til lovgivningen er myndighederne forpligtet til notatspligt, som oftest undgås. Departementerne samt Myndighederne bør derfor udvikle informativt materiale, der dækker alle aspekter af anbringelsessager. Støtteforanstaltningerne bør være

---

dokumenteret i informationsmaterialet med fokus på de forskellige anbringelses metoder. Det er nødvendigt at etablere retningslinjer og, ideelt set, praktiske værktøjer, der kan styrke forældre med anbragte børn. En klarere information om barnets anbringelse uden samtykke og krav om psykologisk udredning hos en autoriseret psykolog kan sikre kvalitet og sammenhæng i sagerne. Mange forældre vælger at sige nej til en frivillig anbringelse og får at vide af sagsbehandlerne, at det vil være vanskeligt at få deres børn hjem igen, da de anses for at være usamarbejdsvillige, blot fordi de er uenige i grundlaget for anbringelsen.

Desuden er det vigtigt at adressere spørgsmålet om manglende afgørelsesbreve under klager til Det Sociale Ankenævn, så disse ikke blot bliver afvist. Klager til borgmesteren og socialudvalget forbliver ofte ubesvarede, og adgangen til juridisk bistand er ikke garanteret. Selv når nogle vinder en børnesag, er der ofte problemer med at få afgørelsen håndhævet i praksis. Det er nødvendigt at fastlægge principielle afgørelser, der kan udledes fra princip loven. Manglen på klagemuligheder krænker menneskerettighederne, som beskrevet i FN's Børnekonvention.

Børn med diagnoser kontra anbringelse

Anbringelser af diagnosticerede og behandlingskrævende handicappede børn bliver ofte anbragt på steder, hvor de ikke må tage imod behandlingskrævende børn. Det drejer sig om sårbare børn med specifikke behov, herunder diagnoser med autisme og ADHD i svær grad. Anbringelse af børn med autisme og ADHD på steder, hvor der ikke er tilstrækkelig kompetence til at håndtere deres behandlingskrav, kan have alvorlige konsekvenser for deres trivsel og udvikling. Hyppige forflytninger kan desuden føre til yderligere traumer og forstyrrelser i deres liv. Disse børn oplever ofte at blive overflyttet til andre anbringelsessteder. Børn med diagnoser bliver akut anbragt udenfor hjemmet udefra falske underretninger, hvorved politiets indsamling af bevismateriale har været mangelfulde.

Opfordring til Naalakkersuisut, Folketinget og kommunerne til straks at tage konkrete skridt for at rette op på disse alvorlige svigt. Handicap Talsmanden, NIIK og MAPI¹¹

---

¹¹ Bilag 6. Fælles pressemeddelelse NIIK MAPI og Tilioq_om tvangsfjernelser_DK.pdf

---

opfordrer Naalakkersuisut, Folketinget og kommunerne i Grønland og Danmark til omgående at tage ansvar og implementere disse tiltag. Børn med handicap og deres familier har ret til en fremtid med værdighed, støtte og muligheder

Systemiske problemer i kommunerne og manglende overholdelse af love og internationale konventioner har katastrofale konsekvenser for børn med handicap og deres familier i Grønland og Danmark. Handicaptalsmanden, NIIK og MAPI står sammen om at kræve handling og ansvar. I Grønland er situationen kritisk: Seks procent af børnene mellem 0-17 år er anbragt uden for hjemmet, ofte på grund af fejl og mangler i sagsbehandlingen samt manglende støtte til familierne. Mange børn og deres forældre har ikke modtaget den nødvendige hjælp, de har ret til ifølge lovgivning og FN's Handicapkonvention (CRPD). Dette medfører livslange konsekvenser såsom manglende uddannelse, jobmuligheder og selvstændighed.

Manglende advokathjælp og juridisk støtte forværrer situationen. Forældre, der står over for tvangsfjernelse af deres børn, har i Grønland ikke adgang til gratis juridisk bistand, og ankesager behandles alene på skriftlig grundlag uden mulighed for retfærdig repræsentation. Dette strider mod Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (EMRK) og risikerer at krænke retten til familieliv og retfærdig rettergang.

Uacceptable svigt i sagsbehandling: Manglen på rettidig og korrekt sagsbehandling skaber unødige traumer for både børn og voksne med handicap. Ifølge Ombudsmanden for Inatsisartut sker der "ganske alvorlige fejl" i kommunernes behandling af sager, og der er ingen forbedring at spore over tid. Manglen på gratis advokatbistand og en effektiv ankelighed for forældre, der står over for tvangsfjernelse af deres børn, forværrer situationen yderligere. Konsekvenserne er katastrofale: For mange børn med handicap betyder systemets svigt, at de mister muligheden for uddannelse, arbejde og en selvstændig tilværelse. Samtidig risikerer forældre at udvikle stress og PTSD, mens deres familieliv brydes op eller de ser sig nødsaget til at fraflytte Grønland.

Handicaptalsmand Anja Hynne Nielsen understreger:

"Alt for mange familier kæmper mod et system, der svigter dem. Det er uacceptabelt, at børn og forældre efterlades uden hjælp, og konsekvenserne er katastrofale – både menneskeligt og samfundsmæssigt."

Vi ser alt for mange sager, hvor familier splittes, fordi børnene ikke får den rette støtte og behandling. Forældrene kæmper ofte i årevis mod et system, der svigter dem – med alvorlige konsekvenser som stress, arbejdsløshed, skilsmisser, PTSD og social isolation. Forældre går forgæves efter hjælp og støtte til deres børn med handicap, som begynder at mistrives, får ufrivilligt skolefravær og tillægsdiagnoser. Vi hører om forældre, som enten trues med tvangsfjernelse eller reelt får tvangsfjernet deres børn – situationer som reelt skyldes systemet svigt og uvidenhed. "Det er tragisk og uacceptabelt, og vi ser desuden at børn med diagnoser som ADHD og autisme anbringes på steder uden den nødvendige viden og ekspertise." I en enkeltsag fra efteråret 2024 har en mor til to små børn med psykiske udfordringer, herunder en alvorlig diagnose til den ældste barn på 8 år, boet i hele to måneder sammen med sine to små drenge, der er akutanbragte på et børnehjem beliggende 515 km fra deres hjemby, uden at informere kommunen. Det er bemærkelsesværdigt, at anbringelsesstedet har været nødsaget til at finde plads til familien uden at inddrage kommunen. Forstanderen på anbringelsesstedet har vurderet, at morens tilstedeværelse til de to små akut-anbragte børn er det bedste for dem. Idet kommunen fandt ud af det efter to måneder, er der foretaget samværsafgørelser, så moren ikke kan bo der mere.. Det skal understreges, at anbringelsesstedet, som er godkendt af Socialstyrelsen, kun har ansvar for anbragte børn og ikke for familier.

Supervision og Tilsynsenheden, herunder ulovlige anbringelser

Socialstyrelsen har svaret på vores skrivelse med anmodning om supervision til kommunerne i børnesager, hvor de har understreget, at det alene er, når kommunerne selv tager initiativ til at kontakte Socialstyrelsen, at styrelsen kan påbegynde supervision med det kommunalt ansatte personale. Det bør være Naalakkersuisoqarfik for Børn og Unges ansvar at styrke kommunernes kompetencer, rette op på den manglende retssikkerhed og vigtigst af alt at forbedre børns rettigheder inden for sundhed og social velfærd. Alt for mange børn befinder sig i socialt udsatte situationer, hvor de i virkeligheden ikke burde havne i sådan en situation med de rette instanser. Socialstyrelsen erkender, at

---

de er for få i enheden¹². På nuværende tidspunkt arbejder Tilsynsenheden på højtryk med kun 5 ansatte inden for tilsyn af både døgninstitutioner/opholdssteder samt handicap-bosteder. Dermed kan kvalitetssikring af bostederne ikke opretholdes. Der mangler borgerrådgivere i kommunerne til fordel for borgerne. Der er mangel på støttepersonale udstyret med viden om lovgivningen vedrørende forældre med anbragte børn, som MAPI dækker på nuværende tidspunkt. Der mangler principielle afgørelser under klagesager. Der er mangel på berigtigelse i sager, når fagpersoner laver underretninger vedrørende børn. Den juridiske bistand for børn under anbringelsessager er utilstrækkelig. Kommunalbestyrelsen er forpligtet i at udføre tilsyn på de registrerede opholdssteder samt plejeforældrene. Disse tilsyn kan ikke udføres af Socialstyrelsen efter bestemmelserne. Dermed bør disse tilsynsrapporter være offentligt tilgængelige. For alt for mange privatejet opholdssteder for anbragte børn drives af ikke-kompetente personale, herunder forstandere og souschefer, enkelte steder er alle ansatte ufaglærte, dermed er det kritisabelt for at børn med særlige behov får opfyldt deres særlige behov eller modtager den rette behandlingsform, barnet har ret til. Alt for mange børn har været udsat for torturlignende tilstande og diskriminerende adfærd mod dem. Enkelte børn har fået afslag på at sige farvel til deres terminale forældre.

Det er en alvorlig situation, hvor problemer med overholdelsen af påbud angående anbringelse af børn på private selvejende opholdssteder. Når Socialstyrelsen har udsendt til kommunerne om påbud, at anbragte børn ikke må placeres på et specifikt opholdssted, sker det forsætligt. Opholdsstedet fortsætter med at modtage børn på trods af disse påbud, det indikerer svaghed i systemet for tilsyn og kontrol med private institutioner. Det kan også være et tegn på, at der er behov for en grundig gennemgang af, hvordan anbringelsesområdet håndteres i Grønland, herunder hvordan regler og påbud håndhæves. Det er afgørende, at disse spørgsmål tages alvorligt, og at der iværksættes de nødvendige skridt for at beskytte de børn, der er berørt. I sådanne situationer kan det være nødvendigt at involvere relevante myndigheder, som f.eks. socialtilsynet, for at sikre, at påbud overholdes, og at der træffes passende foranstaltninger for at sikre børns sikkerhed og trivsel.

Socialbolig og anbringelse af længerevarende syge børn

---

¹² Bilag 7. Tilsynsenheden har kun 5.pdf

Mange sager om anbringelse af børn uden for hjemmet opstår ofte, når skilsmisse rammer dem, og det ene forælder flytter med børnene og ansøger om hjælp til en social bolig hos Socialforvaltningen. I sådanne tilfælde er det ofte myndighedernes første løsning at anbringe børnene midlertidigt uden for hjemmet, indtil forældrene finder en egen bolig. Derefter er hjemgivelsen uopnåelig. Derudover er der mange børn med usynlige handicap og psykiske udfordringer, som oplever årelange ventetider på udredninger. Når disse børn ikke får en diagnose og udvikler forstyrrelser, der påvirker deres sociale relationer, bliver de ofte anbragt uden den nødvendige hjælp og støtte fra Socialforvaltningen.

Børn kan først blive udredt, når de når skolealderen for psykiske udfordringer, og tilbud om støtte til deres daglige udfordringer er sjældne. Dette resulterer ofte i, at de anbringes på steder, der ikke er kvalificerede til at håndtere behandlingskrævende børn. Konsekvensen er, at børnene gentagne gange udsættes for unødvendige magtanvendelser, og nogle ender på lukkede, sikrede døgninstitutioner med frihedsberøvelse i ubestemt tid. Unge under 15 år kan risikere at være anbragt på lukkede afdelinger i op til 12 måneder, hvor personalet kæmper med at forbedre børnenes usunde anbringelses vilkår. Det er først her, at børnene bliver taget imod med henvisning til børnepsykiatrien på Dronning Ingrid Hospital. Selvom der stilles diagnoser, er det kommunens ansvar at udarbejde en handleplan for, hvordan barnet bedst muligt kan få støtteforanstaltninger. Dette undlades ofte. Desværre giver der sjældent psykoedukation til hverken forældre eller børn, hvilket gør det vanskeligt at arbejde hen imod hjemgivelse. Anbringelserne forbliver derfor en vedholdende løsning.

Manglende Tværsektorielle Samarbejde er yderst afgørende for sagerne mellem sektorerne

Der er iværksat en Styrkets Indsats-enhed ved navn MANU, og trods MANU som en enhed anbringes flere børn, der ikke formår at få den rette udredning fra Sundhedsvæsenets regi, medfører ofte at forældrene mister deres indtægtsgrundlag på baggrund af børnenes manglende behandlingsmuligheder med deres sygdomsbillede. Derved kan man ikke forsørge sig selv og sine børn. Uden diagnose og behandlingsplan fra Sundhedsvæsenet.

Mange får afslag på at blive handicap støtte til deres egne børn i hjemmet. De mister deres hjem og de socialfaglige undersøgelser iværksættes. Kommunerne kan kun tilbyde børnene midlertidigt, indtil forældrene finder et job og et hjem. Men ofte ender forældrene i misbrugsmiljøet, idet det er stort traume for dem at få anbragt deres børn uden for hjemmet og der ikke iværksættes de rette støtteforanstaltninger til forældrene. Flere forældre, vi hjælper, har aldrig modtaget tilbud på økonomisk handicap støtte i eget hjem i form af som indtægtskilde eller andre nødvendige støtteforanstaltninger og hjælpemidler, som lægerne henviser til. Ude fra klientellet, arbejder fra MAPI, er 50% anbragt uden for hjemmet på grund af manglende tværsektorielt samarbejde. Flere børn anbringes enten i netværket eller i børnehjemmene, når ét af forældrene bliver alvorlig syge, og børnene ikke kan ledsage deres forældre enten til patienthjemmet i Nuuk eller København. Lovgivningen er blevet revideret til økonomisk støtte ved rejser, hvori kommunerne kun kan dække rejseomkostningerne indenfor Grønland, men ikke uden for Grønland. Når samlever/ægtefælle er med som nærtstående ledsager til den alvorlig syge, kan de være væk fra hjemmet i flere måneder, enkelte i år, hvis den syge kræver en medicinsk behandling, der ikke kan tilbydes i Grønland. Børnene mister deres ret til familielivet, som ofte har konsekvenser. Flere handleplaner fra sundhedssektoren bliver ikke imødekommet fra kommunerne og der er stort mangel på netværksmøder igangsættes på tværs af sektorerne.

Retten til beskyttelse lige med nul

En sag, der har gjort et stort indtryk på os, omhandler en 14-årig pige, der nu er fyldt 15.

Februar 2024 kontaktede hun os angående sextortion og gentagne voldtægter begået af en 27-årig mand i hans forældres hjem, som ligger blot 50 meter fra hendes anbringelsessted. Gennem vores samarbejde med en specifik politibetjent har vi erfaret, at der i Grønland ikke tilbydes beskikket advokatbistand i blufærdighedskrænkelser sager, hvilket er en mulighed i Danmark.

Grooming og sextortion er alvorlige forbrydelser, der kræver hurtig og effektiv handling fra både sociale myndigheder og retssystemet. At den nævnte 14-årige pige er blevet udsat for

---

gentagne voldtægter og derefter ikke har fået den nødvendige støtte og behandling, er uacceptabelt. Det er essentielt for enhver ung person at modtage professionel hjælp og vejledning, især efter at have været igennem traumatiske oplevelser.

Den manglende adgang til beskikket advokat bistand i blufærdighedskrænkelser sager udgør også et betydeligt problem, som kan føre til yderligere svigt af den retssikkerhed, borgerne har krav på. Det er afgørende at sikre, at alle borgere, uanset deres baggrund, har lige adgang til retshjælp, så deres rettigheder kan beskyttes.

MAPI har været i kontakt med relevante myndigheder, herunder anbringelsesstedet, Kommuneqarfik Sermersooq og Socialstyrelsen, angående pigen, som aldrig har modtaget krisesamtaler eller psykologisk behandling. I stedet er hun den 23. april 2024 blevet tildelt antipsykotisk medicin, Quetiapine Teva 25 mg, som beroligende behandling, selvom hun ikke lider af skizofreni eller psykoser, og medicinen ikke er godkendt som beroligende behandlingsmetode af den danske Sundhedsstyrelse.

Vi er dybt bekymrede, særligt i lyset af, at vi har flere sager relateret til grooming, hvor overgreb ofte finder sted i plejefamilier og anbringelsessteder. Det er foruroligende, at der indtil nu mangler tilstrækkelige støtteforanstaltninger til disse børn, og at de ikke har ret til økonomisk bistand til advokat i sådanne sager. Naalakkersuisoq For Børn og Unge har besvaret vores henvendelse om problematikken med: ***" Der findes endnu ikke bistanstandsadvokater, men disse taler sig alligevel ikke af andet end de økonomiske krav, der måtte være forbundet med en sag, hvorimod bistanbsbidderen er der for at støtte. Den lovgivningsgrundlag i efterspørger, er således allerede implementeret."***¹³

Hos Grønlands Politi har vi haft kontakt med enkelte betjente i forbindelse med sagen og har efterfølgende sendt en forespørgsel angående politiets håndtering af dataindsamling vedrørende seksuelle forbrydelser mod anbragte børn. De har bekræftet, at systemet fungerer anderledes i Grønland, hvilket betyder, at børn, der er blevet udsat for seksuelle overgreb under deres ophold på institutioner, ikke bliver registreret særskilt. Dette medfører, at der ikke er tal på, hvor mange af de børn, der ifølge estimater bliver udsat for seksuelle forbrydelser, oplever dette på opholdsstederne.

I vinteren 2024 tog et søskendepar selv til politistationen i Nuuk uden for åbningstiden, men blev nægtet at anmelde hændelser, da de ikke havde en voksen med som bisidder.

---

¹³ svar fra naalakkersuisoq om grooming.pdf

For at hjælpe dem med at anmelde forholdene har MAPI været nødsaget til at skaffe kompetente fagfolk til at bistå dem. Desværre blev anmeldelsen lukket, da børnene blev betragtet som ikke troværdige af forstanderen på opholdsstedet. Dette indikerer, at der ikke foretages en ordentlig efterforskning af børnenes anmeldelser om de dårlige forhold, de lever under på institutionerne, og at man i stedet vælger at stole blindt på personalet.

rejser alvorlige bekymringer omkring håndteringen af seksuelle overgreb mod anbragte børn i Grønland. Det er bekymrende, at der ikke er et klart system til at registrere og følge op på sådanne sager, hvilket kan føre til, at omfanget af problemet ikke bliver anerkendt eller handlet på.

Det er problematisk, at børn, der ønsker at anmelde overgreb og søger hjælp, møder forhindringer som kravet om en voksen bisidder, da dette kan afskrække dem fra at anmelde. At anmeldelser lukkes uden en grundig efterforskning, især når børnene bliver betragtet som usande, kan have alvorlige konsekvenser for både de involverede børn og den generelle opfattelse i samfundet af, hvordan anklager om overgreb behandles.

Det er afgørende at skabe et sikkert og støttende miljø for børnene, hvor deres stemmer bliver hørt og taget alvorligt. Der er behov for en grundig evaluering af, hvordan sager om seksuelle overgreb håndteres, samt en forbedring af dataindsamlingen for at sikre, at ingen sager bliver overset. Derudover er det væsentligt at etablere en uafhængig instans, der kan efterforske anmeldelser om overgreb uden forudindtagede holdninger til personalet på opholdsstederne. Overordnet set kræver situationen en systematisk og empatisk tilgang til at beskytte sårbare børn og sikre, at deres rettigheder og velbefindende prioriteres.

Børn og unge i anbringelse kan ofte have svært ved at få adgang til støtte fra bisiddere som dem, Najorti tilbyder. En bisidder kan være en vigtig støtteperson, der hjælper med at navigere i systemet og sikre, at deres stemme bliver hørt. Det er derfor afgørende at arbejde for, at alle anbragte børn og unge får den nødvendige hjælp og støtte, så deres rettigheder og behov bliver imødekommet.

Vi opfordrer hermed relevante myndigheder og instanser til at tage ansvar og implementere tiltag, der kan forbedre retssikkerheden og den nødvendige støtte til sårbare børn i vores samfund. Der eksisterer allerede lovgivning om bisidderordning i børnestøtteleven, hvor børnebisidderne har en timepris på over 500 kr. Det sker dog ofte,

---

at denne støtte ikke tilbydes til børnene. Den samme lovgivning kan være misvisende i en grønlandsk kontekst, da termen "Meeqqat Illersuisuat"¹⁴, der betyder børnenes beskytter, er anvendt i lovgivningen. Bisidderne har ikke adgang til sagsakter og kan ikke repræsentere børnene i deres sager, som advokater kan som partsrepræsentanter.

Advokater i socialret i Grønland

Som forening ønsker vi at understrege betydningen af, at juridiske spørgsmål håndteres af kvalificerede advokater, især i relation til forældre med anbragte børn i tilfælde af tvangsanbringelse. Vi har imidlertid erfaret, at advokater med speciale i socialret i Grønland ofte har utilstrækkelig viden om anbringelsesområdet. Det resulterer i, at forældre betaler for rådgivning, der ofte er mangelfuld.

I mange sager anbefaler vi forældre at anmode om aktindsigt fra kommunerne for at gennemgå deres sagsakter. Desværre kan det tage flere måneder, nogle gange år, eller i værste fald aldrig ske, at de modtager de nødvendige aktindsigt, som bør inkludere indstillingsnotater, socialfaglige undersøgelser, handleplaner, statusrapporter, samværsplaner samt eventuelle underretninger og berigtigelser. Derfor kan vi i enkeltsager udarbejde en fuldmagt givelse fra forældrene og i samarbejde med forældrene anmode om aktindsigt i deres børnesager.

Vi har også bemærket, at nogle advokater i socialret har tidligere erfaring fra Socialstyrelsen, før de blev ansat i advokatfirmaer. Desværre begrænser enkelte advokater sig til at anmode om aktindsigt i børnesagerne og modtager kun underretningssag, uden at de arbejder videre med at rekvirere hele sagsakterne. De baserer derfor deres repræsentation kun på underretningerne.

Derudover modtager advokaterne ofte depositum for deres salær, men forældre får ikke information om, hvornår dette depositum er opbrugt, og de kan risikere at modtage uventede regninger for yderligere timepriser.

---

¹⁴ [L 20 2017](#) kap.12, §44 /L 20 2017 .pdf

Sammenlignet med danske advokater, der arbejder med tvangsanbringelsessager, er der en markant forskel. I Danmark har vi et tæt samarbejde med advokaterne omkring sagerne, mens enkelte advokater i Grønland kun sender en skrivelse til en kommunalt ansat i kommunen, når de på vegne af forældrene anmoder om aktindsigt i sagsakterne og de modtager akter, der kun indeholder om underretninger, men ikke det samlede akter og uden at anmode igen om hele sagsakterne, som skal belyse hele sagens indhold med indstillingsnotater, §45 socialfaglige undersøgelser og §46 handleplan, bruger ikke tid på forældrene om der er nogle forhold, der skal berigtiges eller om der er mangler eller usande indhold på sagsakterne. Dette kan skabe udfordringer for forældre, der har vanskeligheder som ordblindhed eller manglende overskud til at håndtere skrivelser til kommunen. Det er problematisk, at kommunen ikke sender svar direkte til forældrene eller MAPI, men kun til advokaterne, uden samtykke fra hverken forældrene eller MAPI. Det betyder, at hvis MAPI kontakter kommunen for at arrangere et møde for forældrene, vil svaret blive sendt til advokaten, som derefter vil opkræve salær for sin involvering.

Det er vigtigt at benytte sig af advokater med speciale i tvangsanbringelser, eller nedsætte advokater med speciale tvangsanbringelsessager i Grønland. Enkelte advokater med speciale i tvangsfjernelsessager tager til Grønland og repræsenterer deres klienter deroppe. Men igen er det fra egen lomme.

Grønlandsk-Dansk Samarbejdsaftale

2019-2023

Danske socialrådgivere og sundhedspersonale

Fagpersonerne fra Danmark arbejdede med sags- eller familiebehandling, samt sidemandsoplæring ud fra den enkelte bys behov. Positiv feedback ledte i første omgang til en beslutning om at gentage samarbejdet med de danske kommuner på sagsbehandlingsområdet. Indsatsen er overgået til drift i kommunerne med midler fra Selvstyret.

Socialstyrelsen har været i de byer, som initiativ 5 omfattede, forinden de danske socialrådgivere ankom. Her har Initiativ 5 understøttet kommunen med udarbejdelse af sagslister på alle børne- og ungesager. Socialstyrelsen har i opstarten afholdt kursus i Lov om Støtte til Børn for både fast ansatte sagsbehandlere og midlertidige udlånte danske socialrådgivere i kommunerne.

Formålet med samarbejdsaftaler og støtte til kommunerne er at nedbringe omfanget af ubehandlede børne- og ungesager samt mindske antallet af sagsbunker på børneområdet.

16

”Fagpersonerne fra Danmark arbejdede med sags- eller familiebehandling, samt sidemandsoplæring ud fra den enkelte bys behov.

Positiv feedback ledte i første omgang til en beslutning om at gentage samarbejdet med de danske kommuner på sagsbehandlingsområdet. Indsatsen er overgået til drift i kommunerne med midler fra Selvstyret. Socialstyrelsen har været i de byer, som initiativ 5 omfattede, forinden de danske socialrådgivere ankom. Her har Initiativ 5 understøttet

kommunen med udarbejdelse af sagslister på alle børne- og ungesager. Socialstyrelsen har i opstarten afholdt kursus i Lov om Støtte til Børn for både fast ansatte sagsbehandlere og midlertidige udlånte danske socialrådgivere i kommunerne. Formålet med samarbejdsaftaler og støtte til kommunerne er at nedbringe omfanget af ubehandlede børne- og ungesager samt mindske antallet af sagsbunker på børneområdet.”

Den danske sagsbehandlingsmetode anvendes ofte af socialrådgivere, der er udlånt fra den danske Socialstyrelse i Grønland ude fra Grønlandsk-Dansk samarbejdsaftalen. Selvom der er et samarbejde mellem kommunerne i Grønland og Socialstyrelsen, er det velkendt, at danske socialrådgivere har ingen kulturelle forskelle, kendskab til grønlandere og deres personlige kulturelle identitet forskelle vs. danske borgere. Flere danske udlånte socialrådgivere oplærer grønlandske socialarbejdere, uden at have en dybere forståelse af de kulturelle forskelle. Winformatik er et værktøj, som disse rådgivere ofte benytter, men hvis børnene registreres som adopterede frem for gavebørn, kan der opstå tvivl om forældrenes evner og flere børnesager iværksættes, når forældrene har givet et gavebarn til andre forældre med hentydning til at gavebarnet ikke kunne passes af sine forældre. Fiskere og fangere oplever ofte, at sociale undersøgelser iværksættes, når de primært lever af deres fangst, hvilket kan føre til formodninger om, at børnene "sulter". Dette resulterer ofte i hjemmebesøg for at vurdere situationen.

Flere sagsakter indeholder ofte om, at forældrene og børnene er mimik fattige, og mange socialrådgivere, der har arbejdet i Grønland i mange år, står for supervisionen af korttidsansættelser fra Danmark. Deres personlige holdninger kan påvirke de nyansatte, hvilket kan medføre, at forældre opfattes og beskrives i sagsakterne som misbrugere af både alkohol og narkotika. Desværre bidrager nogle sundhedsfagfolk også til en skæv opfattelse af de kulturelle forskelle. Den danske Faglig Selskab For Sundhedsplejersker har offentliggjort deres arbejde i Sydgrønland under titlen "Grønland For Nye Begyndere"¹⁵, hvor de fremhæver grønlandernes "udsathed". Denne diskriminerende fremstilling kan føre til, at mange grønlandske børn betragtes som omsorgssvigtede, uanset om de bor i Danmark eller Grønland. Børn fra Grønland, både med og uden handicap, der anbringes i Danmark, mister ofte deres kulturelle identitet. Mange anbringelsessteder og kommuner i Grønland er ikke bekendt med de gældende bekendtgørelser.

Når socialrådgivere anmoder om videreførelse af anbringelse af børn og unge til Danmark på grund af manglende ekspertise til at imødekomme barnets behov i Grønland, skal sagen godkendes af Socialstyrelsen i Grønland. I nogle tilfælde kan denne proces tage mere end fire måneder, hvilket er usædvanligt, og sagsbehandlere føler sig ofte presset til at true

---

¹⁵ [Grønlandsk for begyndere - Fagligt selskab for sundhedsplejersker](#)

---

med at anbringe barnet uden juridisk godkendelse. Sagsbehandlere har været nødt til at følge op dagligt i op til fire måneder, før sagen bliver godkendt. Grønland kunne tilbyde anbragte grønlandske børn i Danmark en ferie i Grønland i henhold til Grønlands Bekendtgørelse pga. disse videreførte anbragte børn har ofte diagnoser med usynlige handicap. Dette kunne bidrage til at bevare deres kulturelle identitet, og måske kunne de senere i livet vende tilbage til Grønland og bidrage til landets udvikling.

Børn og unge, der anbringes i Danmark af grønlandske myndigheder, bliver ofte stort set ladet til sig selv uden tilstrækkelig opfølgning, revision af behandlingsplaner eller statusrapporter. De forbliver "glemte" af systemet, hvilket kan resultere i, at danske kommuner overtager sagerne. Det er dokumenteret at enkelte er endt som hjemløse på grund af manglende særlig støtte, når de fylder 18 år uden mulighed for at kunne tage hjem til Grønland. Dette er i strid med lovgivningen, idet de har ret til støtteforanstaltninger frem til de fylder 23 år fra den anbringende kommune.